

První školní den

Vzdělávací cíl: Žáci na základě analýzy fotografie pomníku a dalších pramenů rekonstruují příběh faktického odstranění segregace na americké střední škole v Little Rock v letech 1957–1959. Zamýšlí se zároveň nad vztahem pomníku a historické události.

Klíčová slova: rasismus, vzdělání, vzpomínková kultura, dějiny ve veřejném prostoru, vztah k minulosti, formulujeme a ověřujeme hypotézu

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (2 min.)

Prohlížení fotografie pomníku s pomocí lupy a četba popisky.

Pomník Little Rock Nine (přesný název žáci v popisce nemají záměrně) připomíná od roku 2005 devět afroamerických studentů a studentek, kteří jako první vybojovali svou statečností za přispění federálních orgánů právo na studium na dříve segregované střední škole v arkansaském hlavním městě Little Rock. Událost je všeobecně hodnocena jako klíčová událost v americkém hnutí za občanskou rovnoprávnost.

2 ANALÝZA FOTOGRAFIE (3 min.)

Označování důležitých prvků na fotografii a jejich popis.

Žáci mohou označit učební pomůcky, umístění pomníku na významném místě (sídlo vlády) nebo i samotné postavy a jejich zvláštní vzhled.

3 FORMULOVÁNÍ HYPOTÉZY (5 min.)

Formulování hypotézy ohledně události, kterou pomník připomíná, do textového pole.

Učitel vytváří bezpečné prostředí, kdy žáci nemají obavy z chyby a formulují různé hypotézy. Přestože nemají dostatek informací, aby správně identifikovali účel pomníku, i nepřesné odhady je mohou produktivně vtahovat do situace zachycené na snímku.

4 ZKOUMÁNÍ DALŠÍCH PRAMENŮ A DOPLNĚNÍ HYPOTÉZY (10 min.)

Zkoumání pramenů v doplňkové galerii a doplnění popisu fotografie pomníku.

Učitel zdůrazní, aby žáci věnovali zvýšenou pozornost nejen samotným pramenům, ale i jejich popiskům, které obsahují důležité kontextuální informace. V galerii se nachází ikonický snímek Elizabeth Eckford, kterou dav obyvatel města vyprovází poté, co jí nebyl dovolen vstup do školy. Přihlíží vojáci národní gardy, které povolal guvernér Faubus ve snaze zabránit desegregaci. V dalších pramenech žáci zkoumají roli prezidenta Eisenhowera, který vynutil vstup do školy afroamerickým studentům tím, že národní gardu převedl pod federální velení a poslal do Little Rock armádu. Vojáci afroamerické studenty provázeli každý den do školy a ze školy. Žáci mají možnost přečíst si v dopise slova podpory jeho rozhodnutí, ale také zkoumat perspektivu protestujících obyvatel Little Rock, kteří s desegregací nesouhlasili. Guvernér Faubus měl sice velkou podporu a podařilo se

mu dosáhnout dočasného uzavření středních škol ve městě, aby tím zabránil integraci afroamerických studentů, avšak v roce 1959 federální soud definitivně vynutil právo studentů studovat bez ohledu na jejich barvu pleti.

5 INTERPRETACE PRAMENŮ (10 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy fotografie pomníku a dalších pramenů odpovídají do textového pole na otázku: **?** Co se odehrálo ve městě Little Rock? Zpřesňují svou hypotézu a zamýšlí se nad vztahem události a pomníku:

? Co a jakým způsobem připomíná pomník v Little Rock?

Žáci v závěru cvičení rozvíjejí narativní kompetenci a převyprávějí příběh tak, jak se vyjevuje v pramenech. Učitel by si měl ověřit, že rozumí obtížnému kontextu vztahu národní politiky (guvernér Arkansasu Faubus odmítající integraci) a federální politiky (prezident Eisenhower vynucující práva afroamerických studentů povoláním armády).

V druhé otázce žáci vysvětlují, jak rozumí historickému významu události a jak na ně pomník působí. Tradiční představa o tom, že historický význam mají pouze osobnosti politických nebo národních dějin, vedla v minulosti k názoru, že veřejný prostor mají zaplňovat pomníky politiků, vojevůdců nebo slavných kulturních osobností.

V Little Rock jsou oceněni „obyčejní“ studenti a studentky, kteří se stali významnými, aniž by o to původně usilovali. Fakt, že byli oceněni ještě za svého života, současně ale až 50 let od události v Little Rock, sám o sobě vypovídá o proměně americké historické paměti a obtížích, které provází zapojení dříve přehlížených skupin obyvatel do příběhu amerických dějin.

Další možnosti zapojení do výuky:

Cvičení otevírá možnost diskutovat dopady hnutí za občanská práva z přelomu 50. a 60. let a aktualizovat téma rovnoprávnosti a systémového rasismu v USA s přihlédnutím ke hnutí Black Lives Matter. Desegregace byla fakticky vynucena navzdory odporu některých guvernérů a vlád, faktické zrovnoprávnění je však dlouhotrvající změna, která probíhá dodnes. Cvičení má velký potenciál mezipředmětových přesahů do výchovy k občanství. Cvičení lze kombinovat např. s cvičením Jaký byl jejich návrat a tematizovat roli předsudků a šikany, porovnávat situaci v Československu (České republice) a USA.